

Hit, remény és szeretet – a halál tükrében

A Halottak napjának elmúltával a temetőben lassan elhervadnak a virágok, kialszanak a mécsesek – de a szívünkben továbbra is ott van a hála és szeretet érzése.

Az emberi élet egyik nagy misztériuma a halál, amelyre minden archaikus kultúrában nagy tisztelettel tekintettek. Nem féltek úgy tőle, mint a mai felvilágosult ember, természetesebb volt számukra, és azt is tudták, hogy az ember a halál után tovább él. Ennek jele volt az is, hogy régen magas helyre építették a templomot, és köréje a temetőt, hogy minden ember szeme előtt legyen az emlékezés a saját mulandóságára. A halálhoz való hozzáállás elsősorban a felvilágosodás után változott meg – feledésbe merültek a halál utáni léttel kapcsolatos igazságok, és a racionális megközelítések kerültek előtérbe. Ennek lett következménye, hogy az emberekben megerősödött a halálfélelem, és a halál tabutéma lett. A mai kor embere nem nagyon tud mit kezdeni a halál témájával, mert a halál irracionális túlmutat racionális gondolkodásán.

Az öregkorral és a halállal az ember nem szívesen szembesül, akkor sem, ha a természet minden évben elénk éli az ősz (öregkor) és a tél (halál) formájában. Az öregség és halál is olyan terület, amelyre nem nagyon tudjuk, hogyan készüljünk fel. Mindkettő próbára teszi a hitünket, a reményünket, a szeretetünket, ezért nem árt évente egyszer, talán pont ebben az időszakban szembesülni ezzel a gondolatainkkal. Meg kell fogalmazni, meg kell erősíteni a *saját* hitvallásunkat, a saját reményünket, illetve meghalt szeretteink iránti szeretetünknek a virágözönön és fénýáron túli kifejezését.

A materialista ember számára a halál a teljes vég és megsemmisülés, számára az ember csak a születése és a halála között létezik. A hívő embernek van valami ősbizalma, hogy a halálon túl valamilyen formában folytatódik az élete, de benne is élnek a kérdések: Miért kell meghalni, miért nem tudhatjuk, hogy mi történik velünk a halál után, miért van betegség, szenvedés?... Kérdéseink sora végtelen. Nem tudjuk a biztos válaszokat, de van hitünk és

van reményünk – és érdemes ezt szavakba önteni.

Sokan mondják, gondolják, hogy nem kell mindent tudnunk, értenünk, és elegendő az, hogy itt a Földön jónak kell lenni. Hogy mi lesz a halál után, azzal ráérünk majd akkor foglalkozni... De hogy mi történik az emberrel a halála után, és ebben mennyire tudatosan tud részt venni, az függ attól, hogy mennyire készült fel arra, ami a halál után várja őt. Idegen országba sem megy az ember felkészületlenül, mert akkor csak sodródik, és igen kellemetlen meglepetések is érhetik. Ezért előre tájékozódik, elolvas útikönyveket a másik ország szokásairól, nyelvéről, pénzéről, életéről, meghallgatja más emberek tapasztalatait, és bölcsen alkalmazza azokat. Saját tapasztalatok hiányában az én hitem is felhasználja számomra hiteles emberek tapasztalatait. Ezek alapján szeretném a hitem, a reményem néhány alapgondolatát bemutatni – nem mint a bizonyosságom, hanem mint a hitem néhány alappillért.

Hitem – a halál tükrében

Hiszem, hogy az ember sokkal több, mint ami látható, tapasztalható belőle.

Hiszem, hogy az ember látható és tapasztalható testén kívül magasabb testekkel (az egyszerűség kedvéért: lélekkel és szellemmel) is rendelkezik.

Hiszem, hogy az ember szellemi lények léteznek már a megszületése előtt, és léteznek majd a halála után is. Születetlen és halhatatlan.

Hiszem, hogy az egész ember halhatatlannak lett teremtve – bár tudom azt, hogy most mégis halandó.

Hiszem, hogy az ember élete, sorsa, jelleme csak úgy érthető meg teljesen, ha figyelembe vesszük a születését megelőző köztes lét történéseit is.

Hiszem, hogy az ember földi életének morálitása hatással van a halála utáni köztes lét átéléseire is. Vagyis a földi életünk és a köztes lét-beli életünk ok-okozati összefüggésben vannak egymással. Hiszem, hogy az élet és a halál ugyanannak az éremnek a két oldala.

Hiszem, hogy az ember képes a megismerését a földi világ megis-

merésénél tovább is kitágítani, és képes eljutni egy olyan tudatszintre, ahol megismerhetők számára a köztes lét eseményei.

Hiszem, hogy az emberben lévő halálfélelem gyökere az ember halhatatlanságtudatának elvesztése. Hiszem, hogy minden ember az örökkévalóság gyermeke.

Hiszem, hogy a hit olyan szellemi erő, amely kigyógyít a félelmekből, és megerősít a bátorságban.

Hiszem, hogy a menny és a pokol nem hely, hanem tudatállapot. Azt a helyet, ahová halálunk után – a tudatállapotunktól függően – kerülünk, átélhetjük mennyeknek és pokolnak egyaránt.

Hiszem, hogy az ember életével (gondolataival, érzéseivel, szavaival, tetteivel...) teremti meg azt a szellemi közeget, amibe halála után kerül: Igaz, nemes, bölcs gondolataink szellemi fény formájában tapasztalhatók a köztes létben, viszont a hamis, földhözragadt, materialista gondolatok sötétségként tapasztalhatók. – Önzetlen, szeretetteljes érzéseink és tetteink szellemi hő formájában tapasztalhatók a köztes létben, viszont az önző, szeretetlen érzések és tettek szellemi hidegséget hoznak létre. – A lelkünk pokolnak éli meg a hideg, sötét, magányos helyet, vágyik a fényre, melegségre.

Hiszem, hogy a halálunk időpontja nem a véletlenek játéka, a halál időpontja és módja mindig az ember halhatatlan szellemének tudatával és beleegyezésével történik.

Hiszem azt, hogy a születés és a halál nagyon szoros kapcsolatban van egymással. Nemcsak azért, mert aki megszületik, biztosan meghal, és csak az halhat meg, aki megszületett, hanem szellemi szempontból a születés egyfajta szellemi halál, a halál pedig egyfajta szellemi születés. Mindkettő szülési, születési fájdalommal jár, csak az egyiket vajúdásnak, a másikat haláltusának, agóniának nevezzük. A születéskor és a halálkor is átlépjük a fizikai és a szellemi világ küszöbét – csak ellentétes irányban, de mindkettő küszöbátlépés.

Reményem – a halál tükrében

Remélem, hogy a most halandó ember visszanyeri halhatatlan mi-voltát.

Remélem, hogy Krisztus legyőzte a halált, és elhozta az emberiségnek azt az erőt, amellyel az ember is legyőzheti a halál erőit.

Remélem, hogy Krisztus segítségével egyszer majd én is eljutok oda, hogy a bennem lévő szeretet legyőzi a bennem lévő halálérőket (ahogy Krisztussal is történt).

Remélem Krisztus ígéreteinek beteljesedését (pl. „Aki hisz énbenem, ha meghal is, élni fog”; „Ezeket azért mondtam nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömtök ezzel teljes legyen”...)

Remélem, hogy nem ismeretlen, félelmetes helyre kerülök, hanem oda, amit Krisztus előkészített, és ahol Krisztussal leszek – ígérete szerint.

A remény is szellemi erő, amely kiűzi az emberből a szomorúságot, és felébreszti az örömet.

Szeretet – a halál tükrében

A Halottak napján (ez a megemlékezés régen egy hét volt, de aztán egy napra zsugorodott) gyertyával (ami földi fény és hő) és virággal fejeztük ki szeretetünket a halottaink felé. Hiszem, hogy ennél többet is tehetünk.

Hiszem, hogy a kapcsolatfelvétel élők és holtak között lehetséges, és legkönnyebben éppen ebben az időszakban (persze nem szeánszok és angyalidézősek formájában). Hiszem, hogy a kapcsolatfelvétel célja a kölcsönös segítség, ami mindkét irányban lehetséges. Ezt szimbolizálhatja: a földi ember lezárja a meghalt ember szemét, a meghalt lélek pedig felnyitja a földi ember szemét.

Nemcsak a szellemtudomány,

hanem a népi bölcsesség is vallja, hogy az elalvás – kis halál. Azért, mert nagyon hasonló dolgok történnek ilyenkor az emberrel. Amikor elalszunk, a lelkünk és a szellemünk ugyanabba a világba lép át, amelybe a halál után. Alváskor a testtel való kapcsolat az ezüstszálon keresztül megmarad, és a lélek és szellem reggel visszatér a testbe, de itt is történik egy küszöbátlépés, még ha nem is tudatosan. A halálkor viszont a kapcsolat végérvényesen megszakad, a lélek és a szellem átlép az érzékfeletti világba.

Az alvás és a halál között van egy másik hasonlóság is. Ahogyan a halálunkkor szellemi fény és szellemi hő formájában magunkkal visszük igaz, nemes és bölcs gondolatainkat, önzetlen, szeretetteljes tetteinket – ugyanúgy minden este magunkkal visszük azt a szellemi fényt és hőt, amit aznap létrehoztunk. Az alvó ember lelkét körülveszik elhunyt szerettei, és várják, hogy milyen ajándékot visz magával a földi világból. A szeretetteljes érzések, gondolatok és tettek nemcsak azért fontosak, hogy ha meghalunk, kellemes közegbe kerüljünk, vagyis nemcsak magunk miatt fontos. Estéről estére magunkkal viszük a köztes létben lévő lelkeknek azt a szellemi fényt és melegséget, amit aznap létrehoztunk, így ők is részesedhetnek benne. Így folytatható a halál után az irántuk érzett szeretetünk. Sokféle módon segíthetjük őket. Segíthetjük azzal, ha ápoljuk és felidézzük magunkban irántuk a hálát, a szeretetet. Szellemiséggel áthatott gondolataink lelki-szellemi táplálékként segíthetik őket. A halál után egy rövid ideig

napközben lélekben hozzájuk kapcsolódva felolvashatunk nekik, imádkozhatunk értük. Elalváskor pedig szeretetteljes gondolataink, imánk szellemi fényként, segítő erőként jelenik meg számukra.

Szellemi tanulmányaink, Szentírás-olvasásaink, önzetlen tetteink – mind-mind szellemi fényt és szellemi hőt/meleget vihetnek estéről estére abba a világba, ahol meghalt szeretteink talán a mi segítségünket várják (vagy akár mások, akik erre rászorulnak). Ne csak a Halottak napján vagy környékén gondoljunk többet azokra, akiket szerettünk, mert az igazi szeretet nem múlik el...

Hit – remény – szeretet: a három isteni erény, amelyeknek erősítése egész életünkben a feladatunk. Hogyan tudjuk ezeket erősíteni magunkban? Nem fogalmaznám meg szavakban, válasz helyett inkább egy olyan történetet idézek fel, amely engem nagyon megérintett:

Három ember meghal, és felmennek a mennyország kapujához. Be is akarnak menni, de valaki megállítja őket.

– Ki vagy te? – kérdezi az egyiket.

– Én egy híres evangélista vagyok, sok könyvet írtam, még televíziós szolgálatom is volt, és általában sok millió ember ismerte meg az Úr Jézust.

– Na, ez mind szép, és jó; de mondd csak: Ismered az Úr Jézust?

– Persze, hogy ismerem, hiszen mint már mondtam, én híres evangélista vagyok!

– Na és te ki vagy? – kérdezi a második embertől.

– Én híres pásztor vagyok, egész megagyülekezeteket pásztoroltam a Földön, az istentiszteleteinket is sok millió ember nézte a különféle televíziós csatornákon.

– Na, ez valóban csodálatos! De mondd csak: Ismered az Úr Jézust?

– Persze, hogy ismerem, hiszen én híres pásztor vagyok!

– Na és te ki vagy? – hangzik el a kérdés a harmadik emberhez is.

– Amint azt magad is látod, én egy egyszerű öregember vagyok. Az életem gyorsan elmúlt, és ez idő alatt nem is tudtam semmi maradandót alkotni. Nem lettem híres prédikátor, sem gazdag, hanem egy kis házikóban éltem hosszú éveken át. Sokat imádkoztam, és azon igyekeztem, hogy hűséges maradhassak az én Istenemhez.

– Na és ismered az Úr Jézust?

– Igen, Uram, ismerlek Téged.

Mikloviczné Panni

